

MIT JELENTENEK AZ ALAPVETŐ JOGOK AZ EU-BAN ÉLŐ EMBEREK SZÁMÁRA?

— ÖSSZEFOGLALÓ

ALAPJOGI FELMÉRÉS

2

Amit az emberek gondolnak és tudnak az emberi jogokról

6

A demokratikus társadalom működésével és a politikai részvétellel kapcsolatos vélemények

12

Megfelelő ügyintézés és korrupció a közszolgáltatások terén

© Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége, 2021

A kiadvány sokszorosítása a forrás megjelölésével engedélyezett.

Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének szerzői joga alá nem tartozó képek vagy egyéb anyagok felhasználásához vagy sokszorosításához közvetlenül a szerzői jog jogosultjától kell engedélyt beszerezni.

Sem az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége, sem az ügynökség nevében eljáró személyek nem felelősek a következő információk esetleges felhasználásáért.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2021

Print	ISBN 978-92-9461-106-2	doi:10.2811/531078	TK-01-20-642-HU-C
PDF	ISBN 978-92-9461-087-4	doi:10.2811/875540	TK-01-20-642-HU-N

Fényképek:

Borító: © iStock/filadendron

5. oldal: © FRA

6. oldal: © iStock/Vladimir Vladimirov

10. oldal: © iStock/miodrag ignjatovic

11. oldal: (bal oldal) © iStock/Chris Ryan; (jobb oldal) © iStock/Zolnierek

12. oldal: © iStock/notwaew

13. oldal: (bal oldal) © iStock/Martinbowra; (jobb oldal) © iStock/urbazon

16. oldal: © iStock/mediaphotos

Az Európai Unió a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek, valamint az alapvető jogokról uniós és tagállami szinten folytatott eszmecsere azonban távolinak tűnhetnek a hétköznapi életből nézve.

Ezt szem előtt tartva az FRA kutatást végezt azzal kapcsolatban, hogy az emberek mit értenek meg alapvető jogaikból, mit tudnak azokról, és mit tapasztalnak a gyakorlatban. A felmérés adatai átfogó és összehasonlítható bizonyítékokkal szolgálnak a fent említett szempontokról.

Ez az összefoglaló az FRA kutatásából származó legfontosabb meglátásokat mutatja be. Az elsődleges cél, hogy az uniós intézmények, a tagállamok

kormányai és intézményei, valamint az emberijog-védők és civil társadalmi szervezetek tájékoztatást kapjanak az alapvető jogokról az Unió társadalmaiban elfoglalt helyéről annak alapján, amit az emberek gondolnak és tapasztalnak.

A meglátások alapvető fontosságúak azok számára, akik hisznek a közvélemény figyelembevételével történő, tényeken alapuló döntéshozatalban. Azok, akik az alapvető jogok területén dolgoznak, felhasználhatják az adatokat arra, hogy kialakítsák, illetve megkérdőjelezzék a nyilvánosság vélekedésével és tapasztalatával kapcsolatos feltevéseiket.

A megállapítások az alapvető jogokra vonatkozó intézkedések alapjául is szolgálhatnak, és – végső soron – segítségükkel kedvezően lehet befolyásolni a jogok gyakorlati érvényesülését.

Megjegyzés a terminológiára vonatkozóan

Az EU-val összefüggésben az „emberi jogok” helyett az „alapvető jogok” kifejezés használatos. A felmérésben bizonyos kérdéseknél az „emberi jogok” kifejezést használtuk, mert ez a válaszadók számára könnyebben érthető volt. Ebben az összefoglalóban egymás szinonimáiként, felváltva használjuk a két kifejezést.

Alapjogi felmérés: a legfontosabb tények

Az alapjogi felmérés 29 országban – 27 uniós tagállamban, az Egyesült Királyságban (az adatgyűjtéskor még uniós tagállamban) és Észak-Macedóniában (az egyetlen nem uniós országban, amely a felmérés kigondolásakor megfigyelői státusszal rendelkezett az FRA-ban) gyűjtött adatokat.

A felmérés keretében összesen 34 948 válaszadótól gyűjtöttek adatokat. Minden egyes országban a válaszadók reprezentatív, az országok többségében mintegy 1000 főből, Franciaországban és Németországban körülbelül 3000 főből álló mintája vett részt a felmérésben.

Ausztriában, Dániában, az Egyesült Királyságban, Észtországban, Finnországban, Franciaországban, Hollandiában, Luxemburgban, Németországban és Svédországban online végezték el az alapjogi felmérést. A többi országban a kérdezők személyesen keresték fel a válaszadókat. Az interjúk 2019. január és október között készültek.

Az eredmények uniós szinten, valamint az egyes országok vonatkozásában a 16. életévüket betöltött vagy idősebb személyek tekintetében reprezentatívak, akiknek a szokásos tartózkodási helye abban az országban van, ahol részt vettek a felmérésben.

AMIT AZ EMBEREK GONDOLNAK ÉS TUDNAK AZ EMBERI JOGOKRÓL

Az emberek többsége szerint az emberi jogok fontosak egy méltányosabb társadalom létrehozása szempontjából, ugyanakkor a hátrányos társadalmi helyzetűek kevésbé gondolják azt, hogy az emberi jogok a hasznukra lehetnek.

AZ FRA 1. VÉLEMÉNYE

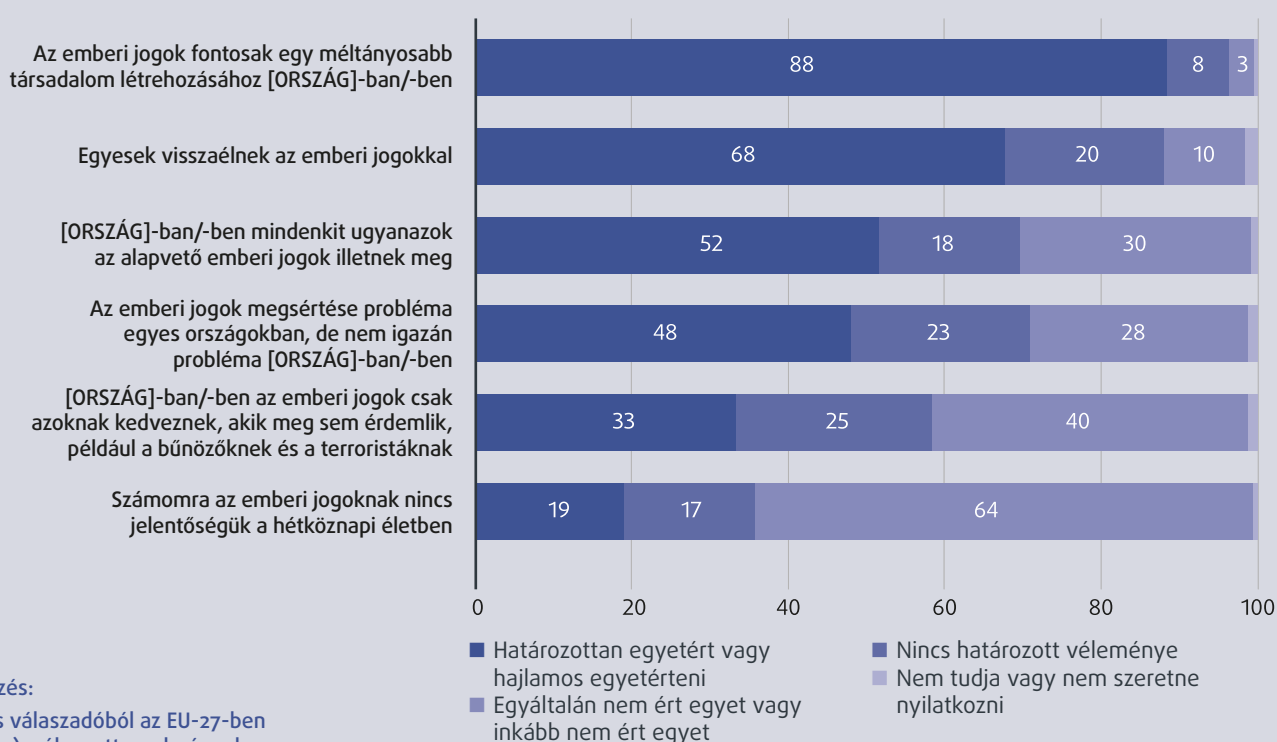
Az EU-nak és tagállamainak célzott intézkedéseket kell tenniük annak biztosítása érdekében, hogy azokat, akik anyagi gondokkal küzdenek, és nagyobb valószínűséggel gondolják azt, hogy nem mindenkit illetnek meg ugyanazok az alapvető emberi jogok, ténylegesen tájékoztassák a jogaikról és arról, hogyan érvényesítsék azokat. Ezenkívül elő kell segíteniük a jogokkal kapcsolatos tudatosság növelését az alacsonyabb iskolai végzettségűek körében. Azon uniós tagállamoknak, amelyek nemzeti szinten végrehajtanak ilyen intézkedéseket, fontolóra kell venniük a rendelkezésre álló uniós finanszírozási mechanizmusok felhasználását és az illetékes nemzeti szereplőkkel, különösen a nemzeti emberi jogi intézményekkel, egyenlőséggel foglalkozó szervekkel és ombudsmani intézményekkel való együttműködést.

Az ilyen intézkedéseknek magukban kell foglalniuk az embereket megillető alapvető jogok ismertetésére, előmozdítására és elérhetővé tételére irányuló erőfeszítéseket. A tagállamok a civil társadalmi szervezetekkel szoros együttműködésben feltérképezhetnék a jogokkal kapcsolatos hatékony kommunikáció különböző fórumait és csatornáit, meghatározott társadalmi csoportokat megszólítva és a hagyományos média mellett a közösségi médiát is felhasználva.

- ★ Az EU-ban 10-ből majdnem 9-en (88%) gondolják úgy, hogy az emberi jogok fontosak ahhoz, hogy országukban méltányosabb társadalom jöjjön létre. Ez az arány a magyarországi „alacsony”, 76%-tól a máltai magas, 96%-ig terjed. Ezenfelül közel kétharmaduk (64%) nem ért egyet azzal az állítással, hogy „számomra az emberi jogoknak nincs jelentőségük a hétköznapi életben”. Ez azt mutatja, hogy az EU-ban az emberek széles körben úgy gondolják, hogy az emberi jogok hasznosak és jelentőséggel bírnak az életükben.
- ★ Ugyanakkor 10 európai közül majdnem 7 (68%) gondolja úgy, hogy egyesek visszaélnék az emberi jogokkal. Egyharmaduk (33%) egyetért azzal az állítással, hogy „az emberi jogok csak azoknak kedveznek, akik meg sem érdemlik – például a bűnözőknek és a terroristáknak”.
- ★ Az eredmények azt mutatják, hogy összefüggés van az emberek jövedelme és iskolázottsága, valamint az emberi jogokkal kapcsolatos nézeteik között. Azok, akik úgy nyilatkoztak, hogy nehezen jönnek ki a háztartásuk jövedelméből (azaz nehézséget okoz megfizetni a szükséges dolgokat) és azok, akik legfeljebb alsó középfokú végzettséggel rendelkeznek, kevésbé gondolják azt, hogy az adott országban mindenkit ugyanolyan emberi jogok illetnek meg. Ők ugyanakkor azt is gondolják, hogy egyesek visszaélnék az emberi jogokkal.
- ★ Például azzal az állítással, hogy „az emberi jogok csak azoknak kedveznek, akik meg sem érdemlik, például a bűnözőknek és terroristáknak”, azoknak az embereknek a 44%-a ért egyet, akik nehezen tudnak kijönni a pénzükből. Ezzel szemben az említett állítással azoknak az embereknek a 27%-a ért egyet, akik nagyon könnyen kijönnek az aktuális jövedelmükből. Ezen túlmenően az idősebbek – a 65 év felettiak – 38%-a ért egyet ezzel az állítással, míg a 16–29 évesek körében 27% ez az arány. Ugyanakkor az állítással azoknak a 43%-a ért egyet, akik súlyos és régóta fennálló korlátozottságot élnek meg a szokásos tevékenységeik során – például a fogyatékossgal vagy tartós egészségügyi problémákkal élők –, míg ez arány 32% azoknál, akik nem szenvednek ilyen korlátozottságtól.

- ★ A 27-ből 11 uniós tagállamban a megkérdezettek legalább 50%-a egyetért vagy határozottan egyetért azzal, hogy az emberi jogok megsértése nem igazán az országokra jellemző probléma, hanem inkább olyasmi, ami „máshol” történik.
- ★ Az eredmények társadalmi-demográfiai jellemzők szerinti lebontásából az derül ki, hogy azok az emberek, akik „nehezen” vagy „nagyon nehezen” tudnak kijönni a pénzükből, kevésbé valószínű, hogy egyetértenek (vagy határozottan egyetértenek) azzal, hogy az emberi jogok megsértése nem igazán probléma az adott országban: esetükben 43% az arány, míg azok körében, akik „könnyen” vagy „nagyon könnyen” megélik, 54%. A férfiak inkább vallják ezt a nézetet (52%), mint a nők (44%).

1. ÁBRA: AZ EMBERI JOGOK KIVÁLASZTOTT SZEMPONTJAIVAL KAPCSOLATOS NÉZETEK (EU-27, %)

Forrás: FRA, 2019. évi alapjogi felmérés [Adatgyűjtés a következőkkel együttműködésben: CBS (NL), CTIE (LU) és Statisztikai Intézet (AT)]

„Általánosságban véve Észtországban tiszteletben tartják az emberi jogokat, de szerintem a probléma az, hogy az alacsony jövedelműek (nyugdíjasok, fogyatékossgal élők) nehezen tudnak boldogulni.”

(16 és 29 év közötti férfi, felmérésben részt vevő válaszadó, Észtország)

A 2019–2024-es időszakra szóló új uniós stratégiai menetrenddel összhangban¹ az EU számára – a fenntartható zöld jövőre való „méltányos átállás” mellett² – központi jelentőségű a méltányos és szociális Európa kiépítése a szociális jogok európai pillérének végrehajtásán keresztül³. Tekintettel ezekre a kötelezettségvállalásokra, a munkanélküliek és a szegény körülmények között és társadalmi kirekesztésben élők nem részesülhetnek teljes mértékben a jogokból.

1 Európai Tanács (2019), **A 2019–2024-es időszakra szóló új stratégiai menetrend**.
 2 Lásd: Európai Bizottság (2020), *Launching the Just Transition Mechanism – for a green transition based on solidarity and fairness (A méltányos átállást támogató mechanizmus elindítása a szolidaritáson és méltányosságon alapuló zöld átállás érdekében)*.
 3 Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa, Európai Bizottság, **A szociális jogok európai pillérének kihirdetéséről szóló intézményközi nyilatkozat**, Brüsszel, 2017. december 13., HL C 428. A **szociális jogok európai pillére** 20 alapelvet tartalmaz, új és hatékonyabb jogokat biztosítva az uniós polgárok számára. Három kulcsfontosságú területet határoz meg: esélyegyenlőség és munkavállalási jog; tisztességes munkafeltételek; szociális védelem és társadalmi befogadás (az esélyegyenlőségre vonatkozó 3. elv kimondja, hogy mindenkinek joga van az egyenlő bánásmódot a foglalkoztatás, a szociális védelem és az oktatás terén, valamint a nyilvánosság számára elérhető árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez).

Az Európai Unió Alapjogi Chartája közvetlenül releváns az uniós jog végrehajtásának tekintetében, és a Chartában foglalt jogok közül számosat nehéz lesz biztosítani az EU-ban társadalmi és gazdasági szempontból leginkább marginalizált csoportok számára, ami tükröződik is a felmérésben szereplő kérdésekkel kapcsolatos eredményekben. A Chartában foglalt jogok közül több is releváns. Ezek közé tartoznak a következők: az emberi méltóság (1. cikk); a foglalkozás megválasztásának szabadsága és a munkavállaláshoz való jog (15. cikk); a nők és férfiak közötti egyenlőség (23. cikk); a megkülönböztetés tilalma (21. cikk); a szociális biztonság és a szociális segítségnyújtás (34. cikk); egészségvédelem (35. cikk); a mozgás és a tartózkodás szabadsága (45. cikk), hogy csak néhányat említsünk.

A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog (a Charta 47. cikke) szintén releváns, ha a felmérés eredményeit vizsgáljuk. Az igazságszolgáltatáshoz való jog akkor van veszélynek kitéve, ha az emberek – különösen azok, akik anyagi nehézségekkel küzdenek – a hétköznapi életüktől „idegennek” érzik a fékek és ellensúlyok rendszerét, amihez hozzájárul az is, hogy nem ismerik a jogaikat és azt sem, hogyan érvényesíthetik azokat.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájáról kevesebbet tudnak az emberek, mint más nemzetközi emberi jogi eszközökről, és az ismeretek szintje az emberek iskolázottságától függ.

AZ FRA 2. VÉLEMÉNYE

Az Európai Unió Tanácsának a Chartával kapcsolatos 2019. évi következtetései nyomán az uniós tagállamoknak át kell gondolniuk, hogyan lehetne a nyilvánosság számára a legjobban biztosítani „hozzáférhető információkat” a Chartában foglalt alapvető jogokról. Ez a nemzeti emberi jogi szereplők arra irányuló törekvéseit is támogatná, hogy növeljék a Charta ismertségét és javítsák annak végrehajtását.

A Charta érvényre juttatása során az EU-nak támogatnia kell a gyakorlatoknak és tapasztalatoknak az uniós tagállamok közötti rendszeres cseréjét, hogy növekedjen a Chartával kapcsolatos tájékozottság és tudás, különösen azokban a tagállamokban, ahol az alapjogi felmérés alacsonyabb szintű tájékozottságot mutat. Ez megvalósítható az alapvető és az uniós polgársági jogokkal, valamint a személyek szabad mozgásával foglalkozó munkacsoport (FREMPE) szintjén tett, a Chartával kapcsolatos éves párbeszéd folytatására vonatkozó kötelezettségvállalás részeként.

- ★ Minden második ember (53%) hallott az Európai Unió Alapjogi Chartájáról. Kevesebben hallottak a Chartáról, mint az emberi jogok európai egyezményéről (EJEE) és az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatáról.

Ez a megállapítás talán várható is volt, mivel az emberi jogok európai egyezménye már több mint hetvenéves, míg az Európai Unió Alapjogi Chartája viszonylag „új”, húsz évvel ezelőtt fogadták el. Az adatok ugyanakkor azt mutatják, hogy azokban az országokban a legkisebb a Charta és az EJEE ismertsége közötti különbség, amelyek az 1990-es években csatlakoztak az Európa Tanácshoz, és ahol az EJEE-t rövidebb ideje alkalmazzák.

- ★ Az alacsonyabb iskolai végzettségű emberek kisebb valószínűséggel hallottak a felmérés kérdéseiben szereplő három nemzetközi emberi jogi eszköz bármelyikéről – az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatáról, az emberi jogok európai egyezményéről és az Európai Unió Alapjogi Chartájáról.
- ★ A kérdésekben szereplő emberi jogi eszközökkel kapcsolatos alacsonyabb szintű tájékozottság az iskolázottságon kívül más társadalmi-demográfiai jellemzőkkel is összefügg, többek között azzal, ha valaki nehezen tud kijönni az aktuális háztartási jövedelméből, az idősebb korral (65+), valamint azzal, ha valaki munkanélküli vagy nyugdíjas.

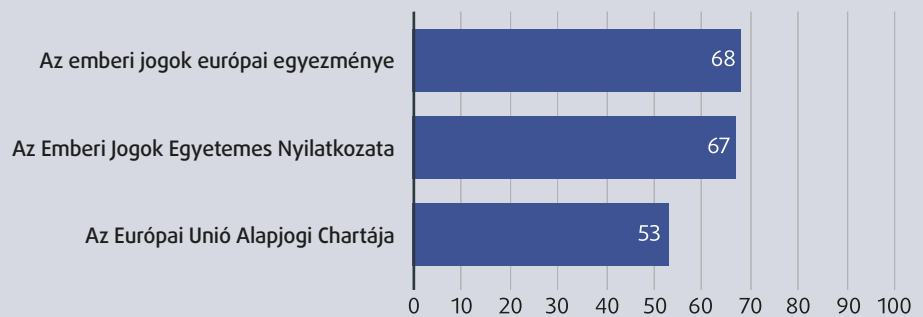
A Charta az egyik legkorszerűbb és legátfogóbb jogilag kötelező erejű emberi jogi eszköz. Ugyanolyan érvényességgel rendelkezik, mint az Európai Unió szerződésai. A Charta 51. cikke előírja az EU és a tagállamok számára, hogy amennyiben az uniós jog keretén belül járnak el, tartsák tiszteletben a Chartában foglalt jogokat, és tartsák be az abban foglalt elveket, valamint mozdítsák elő a Charta rendelkezéseinek alkalmazását. Az **Európai Unió Tanácsának a Chartával kapcsolatos 2019. évi következtetései** arra sürgetik a tagállamokat, hogy fokozzák a Chartával kapcsolatos tájékoztató és képzési tevékenységeiket a legfontosabb emberi jogi szereplők körében – elismerve az FRA szerepét ebben a tekintetben. A Tanács következtetései annak fontosságát is hangsúlyozzák, hogy a nagy nyilvánosság hozzáférhető információkat kapjon a Chartában foglalt jogokról.

2. ÁBRA: A LEGFONTOSABB EMBERI JOGI ESZKÖZÖKKEL KAPCSOLATOS TÁJÉKOZTSÁG (EU-27, %)

Megjegyzés:

A felmérés „Jogokkal és felelősségi körökkel kapcsolatos tájékozottság” című részének kitöltésére az EU-27-ben felkért összes válaszadó közül (n = 24 354); súlyozott eredmények.

Forrás: FRA, 2019. évi alapjogi felmérés [Adatgyűjtés a következőkkel együttműködésben: CBS (NL), CTIE (LU) és Statisztikai Intézet (AT)]

A DEMOKRATIKUS TÁRSADALOM MŰKÖDÉSÉVEL ÉS A POLITIKAI RÉSZVÉTELEL KAPCSOLATOS VÉLEMÉNYEK

Az idősebb korosztályokhoz képest a fiatalok kisebb jelentőséget tulajdonítanak a demokratikus társadalmak működésével kapcsolatos azon különböző szempontoknak, amelyekre a felmérés kérdései kitérnek.

AZ FRA 3. VÉLEMÉNYE

Az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak az **EU ifjúsági stratégiájának** (2019–2027) végrehajtásakor figyelembe kell venniük a felmérés megállapításait – amelyek azt mutatják, hogy a 16 és 29 év közöttiek kisebb jelentőséget tulajdonítanak a demokrácia legfontosabb szempontjainak –, hogy fokozzák a fiataloknak a demokratikus társadalom működésében való szerepvállalását, ami az alapvető jogok gyakorlásának kulcsfontosságú pillére. Ez a stratégia uniós szinten magában foglalja a következőt: „[a] fiatalok részvételének megerősítése a demokratikus életben, ideértve a megbízható források által hitelesített minőségi információkhoz való hozzáférést, és az európai és egyéb választásokon való részvétel elősegítését”. Fontos, hogy a fiatalok közvetlenül részt vegyenek ebben a folyamatban.

Az EU-nak és tagállamainak meg kell vizsgálniuk a fiatalok politikai szerepvállalásának alakulását, és új módokat kell találniuk arra, hogy Európa-szerte bevonják a fiatalokat, és hatékonyan kommunikáljanak velük.

- ★ Az emberek 86%-a úgy gondolja, hogy a szabad és tisztességes választások nagyon fontosak a demokráciához. Összességében ötből legalább hárman nagy jelentőséget tulajdonítanak a demokrácia mind a hat elemének, amelyekre a felmérés kérdései vonatkoznak. Az eredmények a 60% és 86% közötti tartományban mozognak, attól függően, hogy a kérdés melyik szempontra vonatkozik. (A pontos kérdések felsorolását a bekeretezett szövegrész tartalmazza.)
- ★ Az idősebb korosztályokhoz viszonyítva a 16 és 29 év közötti korosztályba tartozó fiatalok következetesen kisebb jelentőséget tulajdonítanak a demokrácia hat szempontjának, amelyekre a felmérés kérdései vonatkoznak. Az idősebb korosztályokhoz (az 54 és 64 év közöttiek 70%-a és a legalább 65 évesek 69%-a) képest a fiatalok (58%) kisebb jelentőséget tulajdonítanak például annak, hogy az ellenzéki pártok szabadon bírálhassák a kormányt.
- ★ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 165. cikke megköveteli az Uniótól, hogy tegyen intézkedést annak érdekében, hogy ösztönözze a fiatalok részvételét Európa demokratikus életében. Az EU ifjúsági stratégiája (2019–2027), az uniós ifjúságpolitikai együttműködés kerete, ösztönzi a fiatalok demokratikus életben való részvételét, ugyanakkor támogatja a társadalmi és polgári szerepvállalásukat is. Ezen túlmenően az **Európa jövőjéről szóló konferenciára vonatkozó 2020. január 15-i európai parlamenti állásfoglalás** annak a meggyőződésnek ad hangot, hogy a fiatalok részvételének biztosítása lényeges részét képezi majd a konferencia tartós hatásainak, és ezzel összefüggésben meghatározott ifjúsági rendezvények megszervezését kéri.

Milyen kérdések szerepeltek a felmérésben?

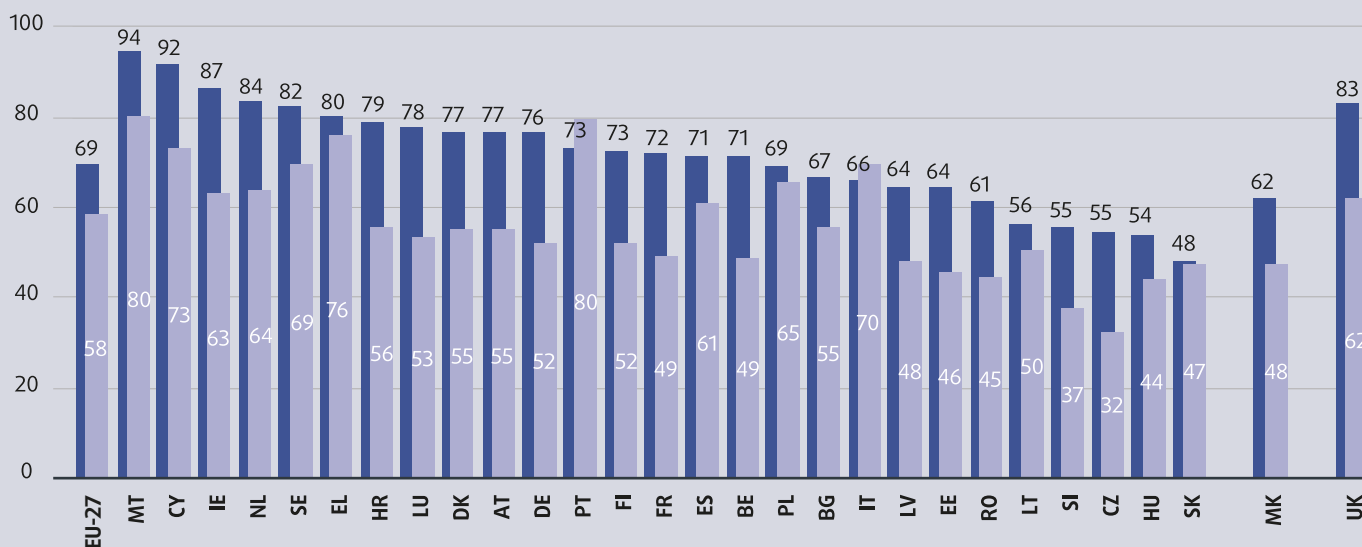
Ön szerint mennyire fontosak az alábbiak a demokrácia szempontjából?

- Szabad és tisztességes választások
- A szavazók megvitatják egymással a politikai kérdéseket, mielőtt meghozzák döntésüket
- Az ellenzéki pártok szabadon bírálhatják a kormányt
- A médiatudósítások mentesek a kormányzati befolyástól
- A kisebbségek jogainak védelme

- A legfontosabb politikai kérdésekben a polgárok mondják ki a végső szót népszavazás keretében, közvetlen szavazással

A válaszadók mindegyik tételnél az „1 – Egyáltalán nem fontos”-tól a „7 – Rendkívül fontos”-ig terjedő értékskála alapján adhattak választ. Ezenkívül azon válaszadók, akik a megadott válaszok közül egyiket sem választották, a „Nem szeretne nyilatkozni” vagy „Nem tudja” lehetőségek közül választhattak.

3. ÁBRA: AZOK ARÁNYA A 16 ÉS 29 ÉV KÖZÖTTIEK, ILLETVE A 65 ÉVESEK ÉS ANNÁL IDŐSEBBEK KÖRÉBEN, AKIK NAGYON FONTOSNAK TARTJÁK, HOGY AZ ELLENZÉKI PÁRTOK SZABADON BÍRÁLHASSÁK A KORMÁNYT, ORSZÁGOK SZERINT (%)^{a, b}

Megjegyzések:

- A felmérés „Jogokkal és felelősségi körökkel kapcsolatos tájékozottság” című részének kitöltésére az EU-27-ben, az Egyesült Királyságban és Észak-Macedóniában felkért összes válaszadó közül (n = 26 045); súlyozott eredmények.
- A válaszadók mindegyik tételnél az „1 – Egyáltalán nem fontos”-tól a „7 – Rendkívül fontos”-ig terjedő értékskála alapján adhattak választ. Ezenkívül azon válaszadók, akik a megadott válaszok közül egyiket sem választották, a „Nem szeretne nyilatkozni” vagy „Nem tudja” lehetőségek közül választhattak. A fenti eredmények a hétpontos skálán a 6-os vagy 7-es értéket választó válaszadókat veszik alapul.

Forrás: FRA, 2019. évi alapjogi felmérés [Adatgyűjtés a következőkkel együttműködésben: CBS (NL), CTIE (LU) és Statisztikai Intézet (AT)]

Az emberek hisznek a demokratikus elvekben – de túl sokan érzik úgy, hogy a fősodorbeli politika és a vezető politikusok „megfeledkeztek róluk”.

AZ FRA 4. VÉLEMÉNYE

Az Európai Unióban a politikai részvétel javítását célzó összehangolt erőfeszítésekre van szükség annak érdekében, hogy orvosolják a felmérés azon megállapítását, miszerint az emberek többsége úgy érzi, hogy „a fősodorbeli pártok és politikusok nem törődnek a hozzám hasonló emberekkel”, ami abban a megállapításban is tükröződik, miszerint az emberek úgy érzik, hogy kevesebb az esélyük a foglalkoztatásra, ha nem tartoznak a hatalmon lévő politikai párthoz. Az EU-nak és a tagállamoknak különös figyelmet kell fordítani azokra a társadalmi csoportokra, akik leginkább úgy érzik, hogy kimaradnak a demokratikus folyamatokból – például azokra, akik nehezen jönnek ki az aktuális jövedelmükből.

Fontos politikai kérdések kapcsán bevált eszköznek számít az EU-ban, hogy „civil párbeszéd” és kapcsolódó konzultációk segítségével próbálnak elérni különféle társadalmi csoportokat. Ezeknek az eszközöknek a használatát azonban alaposan át kell gondolni, hogy el lehessen velük érni a gazdaságilag hátrányos helyzetű embereket, és az ilyen csoportokat szisztematikusan be lehessen vonni a folyamatokba.

Egy dinamikus civil társadalomnak és a – véleménynyilvánítás szabadságára támaszkodó – független, plurális és felelős médiának szüksége van az uniós és tagállami szintű támogatásra, hogy el tudják látni feladatukat a demokratikus szerepvállalás javításában és az alapvető jogok fenntartásában.

- ★ Az EU-ban az emberek többsége (60%) egyetért vagy határozottan egyetért azzal, hogy a fősodorbeli pártok és politikusok nem törődnek velük.
- ★ Az a tudat, miszerint „a fősodorbeli pártok és politikusok nem törődnek a hozzám hasonló emberekkel”, sokkal inkább jelen van azok körében, akik nehezen jönnek ki a háztartási jövedelemből, akik legfeljebb alsó középfokú végzettséggel rendelkeznek, valamint akik (fogyatékoság vagy tartós egészségügyi problémák miatt) súlyos és régóta fennálló korlátozottságot élnek meg a szokásos tevékenységeikkel kapcsolatban. Az aktuális háztartási jövedelmükből nehezen vagy nagyon nehezen kijövő emberek 73%-a például egyetért ezzel az állítással. Összehasonlításképpen azok, akik könnyen vagy nagyon könnyen kijönnek a jövedelmükből, csak 45%-ban értettek egyet ezzel az állítással.
- ★ Az emberek 63%-a gondolja úgy, hogy nagyobb eséllyel veszik fel őket egy munkahelyre, ha az éppen hatalmon lévő politikai párthoz tartoznak. Az eredmények jelentős eltéréseket mutatnak az uniós tagállamok között abban a tekintetben, hogy kik osztják ezt a nézetet. Ez a vélekedés sokkal általánosabb azok körében, akik anyagi gondokkal küzdenek.

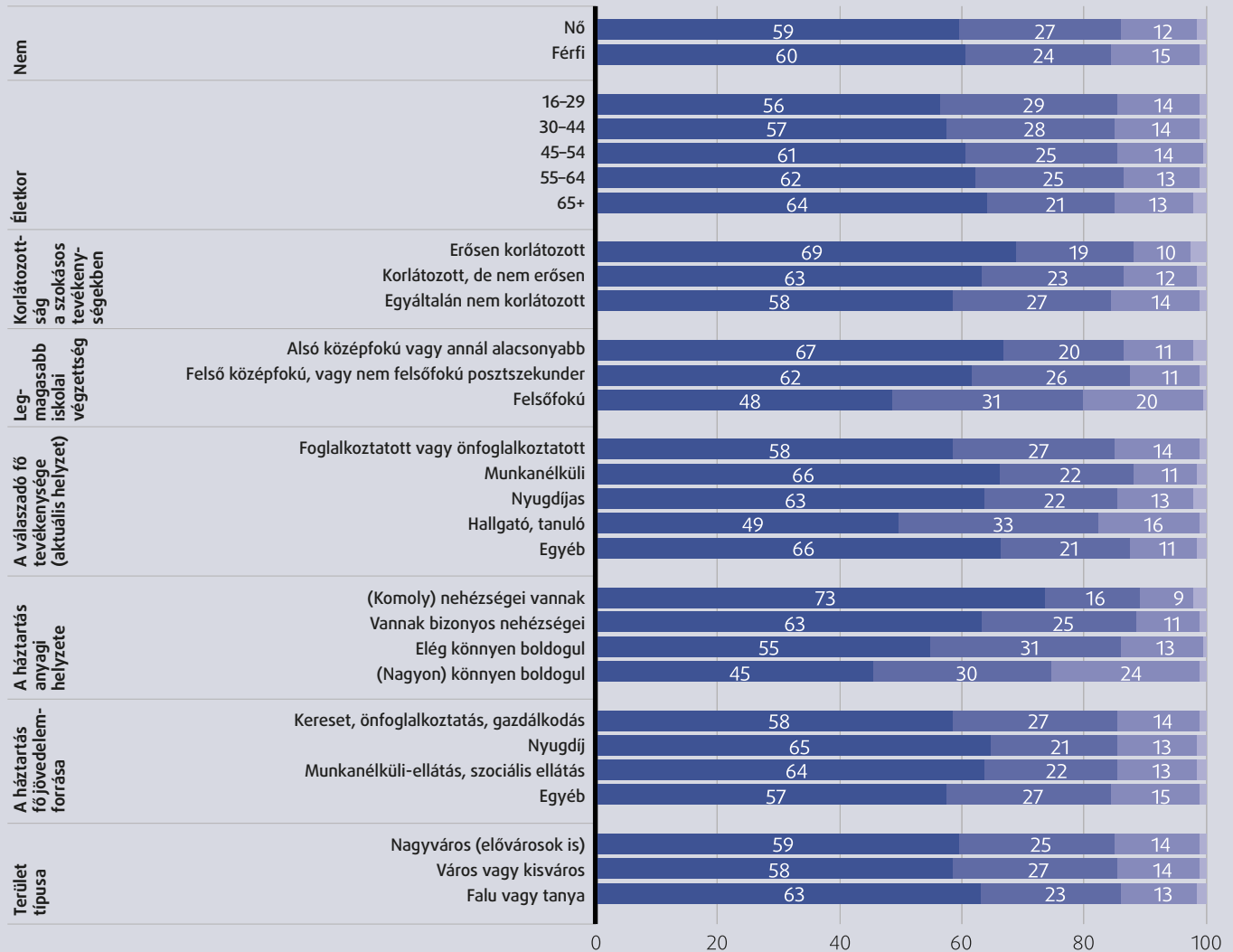
Az emberi jogok és a jogállamiság a demokráciával együttesen alkotják az Európai Unió alapjául szolgáló három pillért, és az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke alapján mindhárom az Unió alapvető értékének tekintendő. A hatalmi ágak szétválasztása, a politikai szabadságok, az átláthatóság és az elszámoltathatóság nemzetközileg elismert alapelveknek számítanak egy kellően megalapozott és jól működő demokráciában. Az emberi, illetve az alapvető jogok – ahogyan erre az EU belső kontextusában hivatkoznak – kulcsszerepet játszanak az Unión belüli demokratikus társadalmak megfelelő működésében.

Az **Európa a polgárokért** uniós program, amely a polgárok uniós szintű polgári és demokratikus részvételére vonatkozó feltételek javítását tűzte ki célul, a demokratikus szerepvállalás ösztönzésére szolgáló uniós eszköztár fontos részét képezi. Az **Európa jövőjéről szóló konferencia** egy jelentős páneurópai demokratikus gyakorlat, amely az uniós polgárokkal való hatékonyabb együttműködést emeli ki. Ez egy újabb mechanizmus, amely révén az EU megpróbál együttműködni a polgárokkal a demokratikus folyamatokat illetően, összhangban a Chartában a polgárok jogaira – úgymint aktív és passzív választójog az európai parlamenti választásokon (39. cikk) és aktív és passzív választójog a helyhatósági választásokon (40. cikk) – vonatkozóan meghatározott elvekkel.

„Az emberi jogokat akkor tartják tiszteletben, ha az embernek van politikai összeköttetése. Az átlagember védtelen.”

(65 év feletti nő, felmérésben részt vevő válaszadó, Spanyolország)

4. ÁBRA: „A FŐSODORBELI PÁRTOK ÉS POLITIKUSOK NEM TÖRŐDNEK A HOZZÁM HASONLÓ EMBEREKKEL” ÁLLÍTÁSSAL KAPCSOLATOS VÉLEMÉNYEK KIVÁLASZTOTT TÁRSADALMI-DEMOGRÁFIAI JELLEMZŐK SZERINT (EU-27, %) ^{a, b}

Megjegyzések:

- a A felmérés „Jogokkal és felelősségi körökkel kapcsolatos tájékozottság” című részének kitöltésére az EU-27-ben felkért összes válaszadó közül (n = 24 354); súlyozott eredmények.
- b Az elemzésben alkalmazott társadalmi-demográfiai változókra vonatkozó részletek a fő jelentés I. mellékletében található.

- Határozottan egyetért vagy hajlamos egyetérteni
- Egyáltalán nem ért egyet vagy inkább nem ért egyet
- Nincs határozott véleménye
- Nem tudja vagy nem szeretne nyilatkozni

Forrás: FRA, 2019. évi alapjogi felmérés [Adatgyűjtés a következőkkel együttműködésben: CBS (NL), CTIE (LU) és Statisztikai Intézet (AT)]

Az emberek egynegyede gondolja úgy, hogy a bíróságok nem függetlenek, és az emberek egyötöde szerint a kormányok mindig is megfélemlítették a nem kormányzati és a jótékonyági szervezeteket.

AZ FRA 5. VÉLEMÉNYE

Az a megállapítás, miszerint az uniós polgárok valamivel több mint egynegyede gondolja úgy, hogy országukban a kormányzat befolyást gyakorol a bírókra – ez az arány egyes tagállamokban eléri az 50%-ot is –, azt jelzi, hogy konkrét intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy javítsák a lakosság bírói függetlenségbe vetett bizalmát. A bizalom hiánya aláássa a kulcsfontosságú demokratikus alapelvek és alapvető jogok, mint például a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes bírósági eljáráshoz, valamint a törvény előtti egyenlőséghez és a megfelelő ügyintézéshez való jog érvényesülését.

Mivel a felmérés megállapításai azt mutatják, hogy az emberek egyötöde szerint a kormányok mindig is megfélemlítették a nem kormányzati és a jótékonyági szervezeteket, alapvetően fontos, hogy a tagállamok biztosítsák a civil társadalmi szereplők szabadságait és jogait.

Az EU-nak és a tagállamoknak független és megbízható adatokat kell szisztematikusan begyűjteniük a bírói függetlenséggel kapcsolatos közvélekedésről, illetve arról, hogy a polgárok szerint tudnak-e a nem kormányzati és a jótékonyági szervezetek kormányzati befolyástól mentesen működni. A Bizottság és más uniós intézmények, valamint a tagállamok számára ez további bizonyítékokkal fog szolgálni, amelyek alapján kialakíthatják a megoldáshoz vezető intézkedéseiket. Az adatok információkkal szolgálhatnak olyan fontos kezdeményezésekhez is, mint amilyen például a Bizottságnak a tagállamok jogállamiságáról szóló éves értékelése.

- ★ Az EU-ban az emberek egynegyede (27%) gondolja úgy, hogy országában a bírók „sohasem” vagy csak „ritkán” tudják kormányzati befolyástól mentesen végezni a munkájukat. Az országonkénti részarány a horvátországi 47%, illetve a dániai és finnországi 11% között mozog.
- ★ Az Unióban az emberek 37%-a gondolja úgy, hogy a nem kormányzati és a jótékonyági szervezetek az esetek többségében vagy mindig kormányzati befolyástól mentesen tudják végezni a munkájukat. Ugyanakkor 34% véli úgy, hogy ez csak időnként igaz. A válaszadók egyötöde (21%) szerint ez soha sincs így, vagy ez csak ritkán lehetséges.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összhangban (a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog) a független bíróságok nélkülözhetetlenek az alapvető jogok hatékony bírói jogvédelmének garantálásához. A hatékony bírói jogvédelem, amely alapvető jog és az uniós jog általános elve is egyben, a jogállamiság értékét „konkretizálja”, ahogyan azt az Európai Unió Bírósága az EUSZ 19. cikkének (1) bekezdése szerinti ítélkezési gyakorlatában, például a C-64/16. sz. **Associação Sindical dos Juizes Portugueses** ügyben (a 2018. február 27-én hozott ítélet 32. pontjában) kiemeli.

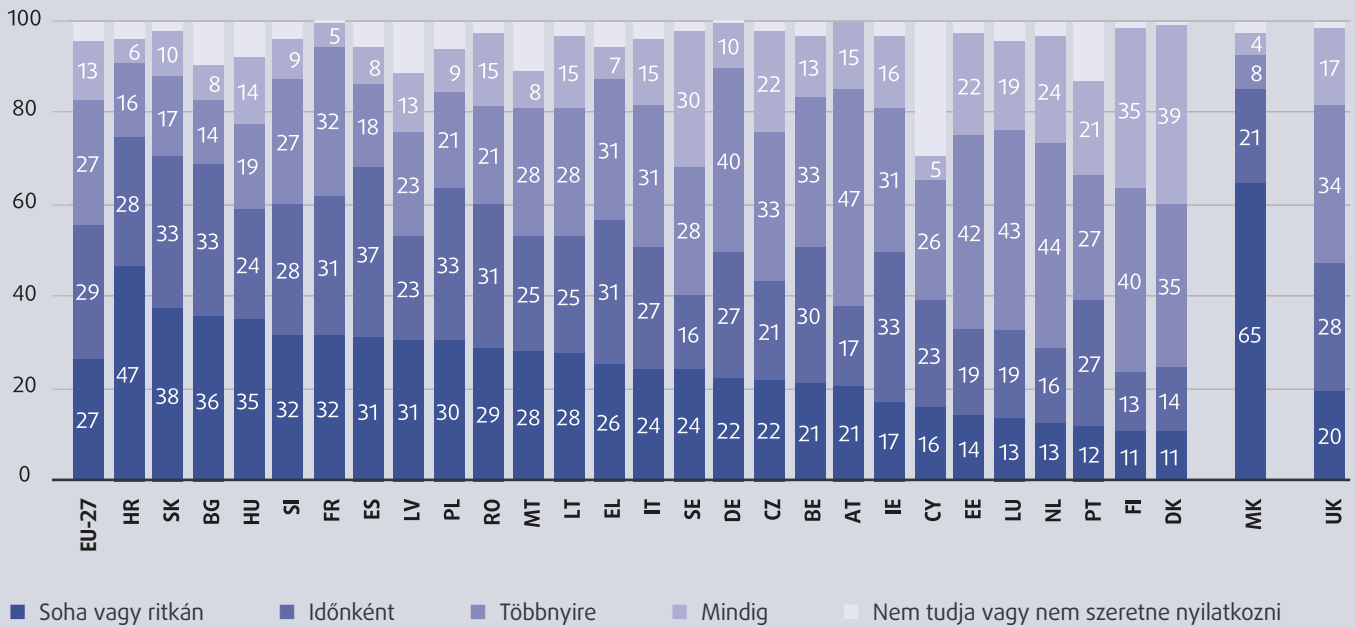
„A bírói kinevezéshez először is összeköttetésekre van szükség, így a befolyásgyakorlás már ebben a szakaszban elkezdődik.”

(45 és 54 év közötti nő, fókuszcsoport-résztevő, Bulgária)

Egyetlen demokrácia sem virágozhat aktív civil társadalom nélkül, ahogyan azt *Az Unió belüli jogállamiság megerősítéséről* szóló, 2019. júliusban közzétett bizottsági közlemény megfogalmazza. Ezzel összefüggésben a Charta magában foglalja a gyülekezés és az egyesülés szabadságához való jogot (12. cikk), valamint a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságához való jogot (11. cikk). Ezek akkor érvényesek az uniós tagállamokra, ha az uniós jog keretén belül járnak el, és különös jelentőséggel bírnak abban a tekintetben, hogy miként vonatkoznak az Unióban tevékenykedő civil társadalmi szervezetekre.

5. ÁBRA: A BÍRÓK KORMÁNYZATI BEFOLYÁSTÓL MENTES MUNKAVÉGZÉSÉRE VONATKOZÓ VÉLEMÉNYEK, ORSZÁGONKÉNT (%)^{a, b}

Forrás: FRA, 2019. évi alapjogi felmérés [Adatgyűjtés a következőkkel együttműködésben: CBS (NL), CTIE (LU) és Statisztikai Intézet (AT)]

Megjegyzések:

- a A felmérés „Jogokkal és felelősségi körökkel kapcsolatos tájékozottság” című részének kitöltésére az EU-27-ben, az Egyesült Királyságban és Észak-Macedóniában felkért összes válaszadó közül (n = 26 045); súlyozott eredmények.
- b A felmérésben használt válaszkategóriák: „Soha”, „Ritkán”, „Időnként”, „Többnyire”, „Mindig”, „Nem szeretne nyilatkozni” és „Nem tudja”. Az ábrán egyes eredeti válaszkategóriákat összevontak, ezt a kategóriacímek jelzik.

MEGFELELŐ ÜGYINTÉZÉS ÉS KORRUPCIÓ A KÖZSZOLGÁLTATÁSOK TERÉN

Azok, akiknek a leginkább szükségük van a közigazgatás által biztosított jó szolgáltatásnyújtásra – például a tartósan fennálló egészségügyi problémákkal élők –, arról számolnak be, hogy rendkívüli kihívásokkal szembesülnek.

AZ FRA 6. VÉLEMÉNYE

Az uniós tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az embereket a közzolgáltatások tekintetében őket megillető jogokról kellő időben tájékoztassák, és az információk mindenki számára hozzáférhetőek legyenek. Külön figyelmet kell fordítaniuk azokra a csoportokra, amelyeknek a legnagyobb szükségük lehet ezekre a szolgáltatásokra, például a tartósan fennálló egészségügyi problémákkal vagy fogyatékossgal élőkre, az idősebbeket is ideértve.

- ★ Ami a közigazgatási szervekkel és a helyi hatóságokkal való ügyintézés során tapasztalt problémákat illeti, az emberek leggyakrabban arról tesznek említést, hogy az ügyintézés hosszú időt vett igénybe, és hogy nehézséget okozott a releváns információk megszerzése.
- ★ Azok, akik (fogyatékossg vagy tartós egészségügyi problémák miatt) régóta fennálló korlátozottságot élnek meg a szokásos tevékenységeikkel kapcsolatban, valamint az alacsonyabb iskolai végzettségűek vagy a korlátozott anyagi javakkal rendelkezők nehezebbnek találják a közigazgatás vagy a helyi hatóságok által nyújtott szolgáltatásokra vonatkozó információk megszerzését.
- ★ Minden tizedik ember (11%) érzi úgy, hogy a közigazgatásban nem részesült ugyanolyan bánásmódban, mint mások.

Azoknak az embereknek a 17%-a például, akik nehezen vagy nagyon nehezen tudnak kijönni a jövedelmükből, úgy gondolja, hogy a közigazgatási szervek vagy a helyi hatóságok nem részesítették őket ugyanolyan bánásmódban, mint másokat. Összehasonlításképpen azoknak a 8%-a vélekedik így, akik könnyen vagy nagyon könnyen kijönnek a jövedelmükből.

- ★ Azok, akik (fogyatékossg vagy tartós egészségügyi problémák miatt) súlyos és régóta fennálló korlátozottságot élnek meg a szokásos tevékenységeikkel kapcsolatban, nagyobb valószínűséggel szembesülnek problémákkal a közigazgatás és a helyi hatóságok által nyújtott szolgáltatások kapcsán: esetükben 54% az arány, míg 39% azoknál, akik nem szenvednek korlátozottságtól. Azok, akik nehezen jönnek ki a háztartási jövedelemből, szintén nagyobb valószínűséggel szembesülnek ilyen problémákkal: esetükben 48% az arány, míg azok körében, akik elég könnyen vagy nagyon könnyen megélik, 39%.

„Fogyatékossgal élő gyermek édesanyjaként döbbenettel tapasztalom, hogy milyen kevés segítséget és útmutatást kap az ember a jogait és lehetőségeit stb. illetően.”

(30-44 év közötti nő, felmérésben részt vevő válaszadó, Dánia)

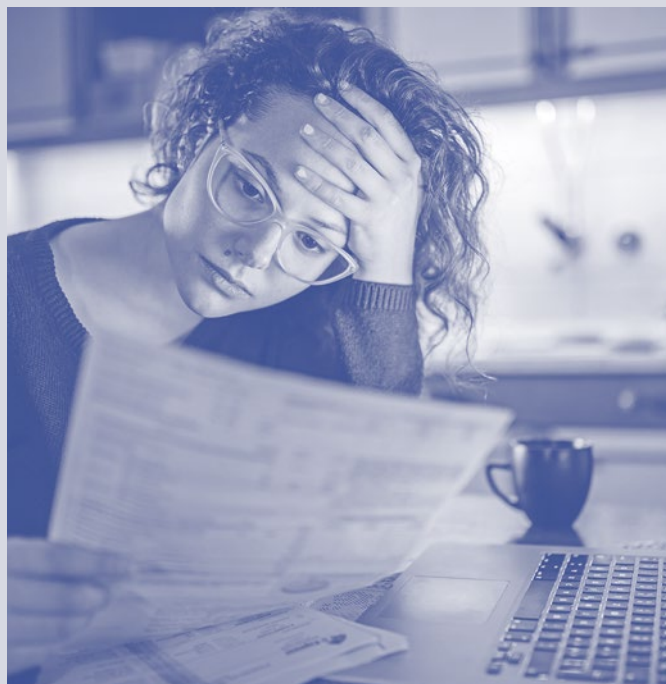
Ugyanakkor a felsőfokú végzettséggel rendelkezők szintén nagyobb arányban számolnak be problémákról a közigazgatás és a helyi hatóságok által nyújtott szolgáltatásokat illetően, mint azok, akik legfeljebb alsó középfokú végzettséggel rendelkeznek. Ez a megállapítás azt tükrözheti, hogy a magasabb iskolai végzettségűek nagyobb elvárásokat támasztanak a szolgáltatásnyújtással szemben.

A Charta 41. cikkében megfogalmazott, a megfelelő ügyintézéshez való jog az uniós jogrend szerves részét képező alapvető jog. Az uniós jog általános elveként kötelező is a tagállamokra nézve, ha az uniós jog keretén belül járnak el. Általános nemzeti kötelezettségek az emberi jogok európai egyezményéből (EJEE) és az Emberi Jogok Európai Bíróságának vonatkozó ítélkezési gyakorlatából is erednek, különösen a jó közigazgatás koncepciójával összefüggésben. Ezeknek a minimális normáknak megfelelően mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék. Ehhez a témához tartozik még az átláthatóság és az információkhoz való hozzáférés is, amelyek rendkívül fontos eszközök a fékek és ellensúlyok nemzeti rendszerében.

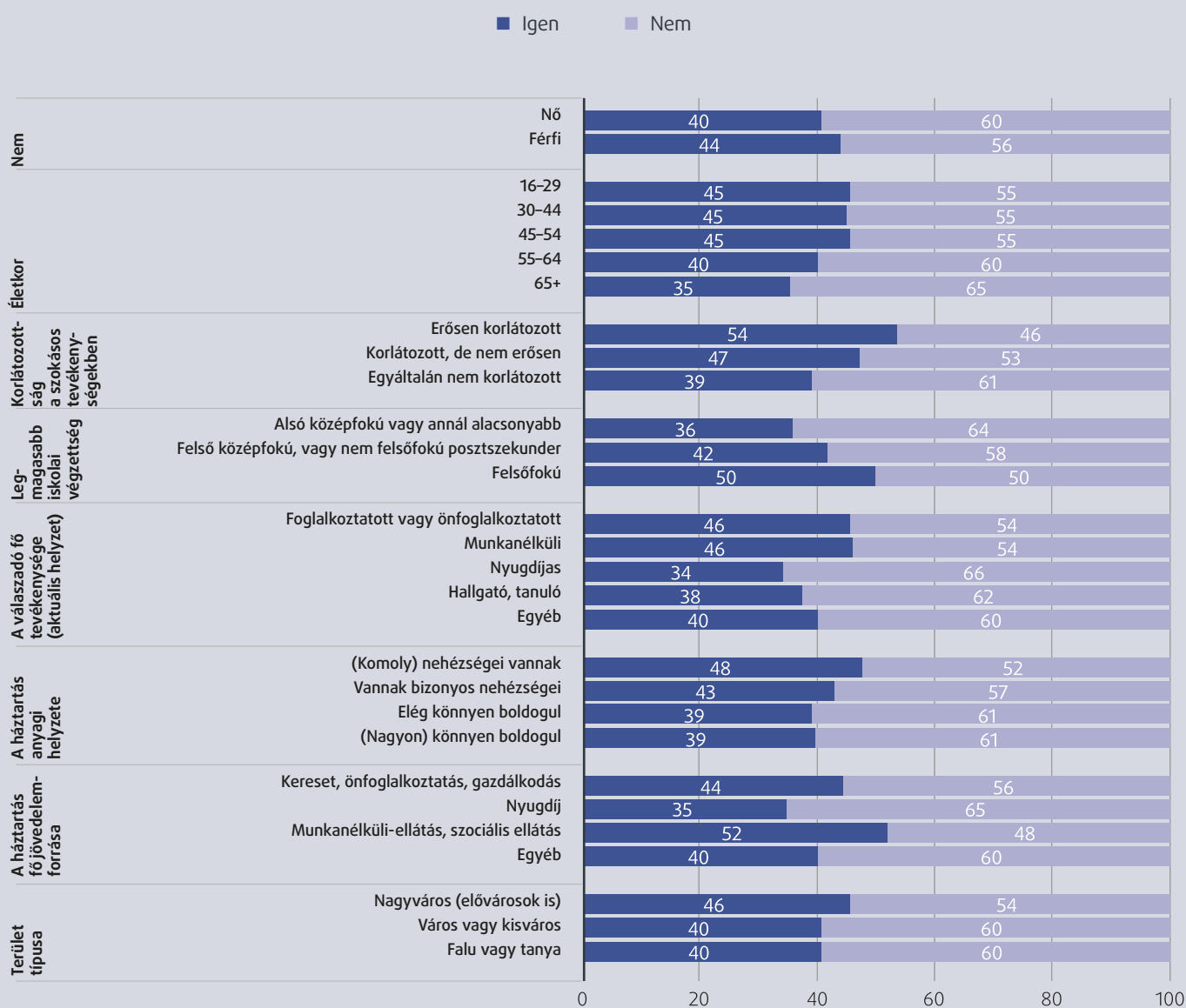
A közigazgatás és a helyi hatóságok szerepe az információk hozzáférhetővé és könnyen érthetővé tételében – ami rendes körülmények között alapvető szolgáltatás – kiemelkedően fontosá válik kivételes helyzetekben, például 2020-ban, a Covid19-világjárvány idején.

„A közigazgatási szervek túl lassan dolgoznak, olykor hetekbe telik, hogy választ kapjon az ember a kérésekre, és amikor megérkezik a válasz, olyan zavaros az információ, hogy nem lehet kibogozni.”

(65 év feletti férfi, felmérésben részt vevő válaszadó, Németország)

6. ÁBRA: A FELMÉRÉST MEGELŐZŐ ÖT ÉVBEN EGY VAGY TÖBB PROBLÉMÁT TAPASZTALT A KÖZIGAZGATÁSI SZERVEKKEL/HELYI HATÓSÁGOKKAL VALÓ ÜGYINTÉZÉS SORÁN, KIVÁLASZTOTT TÁRSADALMI-DEMOGRÁFIAI JELLEMZŐK SZERINT (EU-27, %)^{a, b, c}

Forrás: FRA, 2019. évi alapjogi felmérés [Adatgyűjtés a következőkkel együttműködésben: CBS (NL), CTIE (LU) és Statisztikai Intézet (AT)]

Megjegyzések:

- a A felmérés „Tapasztalatok a mindennapi életben” című részének kitöltésére az EU-27-ben felkért összes válaszadó közül (n = 26 493); súlyozott eredmények.
- b Az „Igen” kategória azon emberek arányát mutatja, akik a felmérésben felsorolt hat probléma közül legalább egyet tapasztaltak a közigazgatással és a helyi hatóságokkal kapcsolatban.
- c Az elemzésben alkalmazott társadalmi-demográfiai változókra vonatkozó részletek a fő jelentés I. mellékletében található.

A korrupció egyes tagállamokban nagyobb problémát jelent, mint máshol, és különösen az egészségügyi ágazatot érinti. A fiatalok 50%-a elfogadhatónak tartja a csekély mértékű megvesztegetést.

- ★ Az EU-ban csak kevesen (4%) tapasztaltak olyat, hogy hivatalos személy vagy köztisztviselő egy bizonyos szolgáltatásért cserébe szívességet kért vagy várt volna el, például ajándékot vagy adományt. Bizonyos uniós tagállamokban azonban ez gyakoribb jelenség, egyes országokban majdnem minden ötödik ember találkozott már a korrupció e formájával.
- ★ Kifejezetten probléma az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos korrupció. Magyarországon, Szlovákiában, Horvátországban és Lettországon az emberek több mint 60%-a nyilatkozott úgy, hogy legalább néha ajándékot kell adni vagy valamilyen másfajta szívességet kell tenni valakinek ahhoz, hogy az ember jobb gyógykezelésben részesüljön a közkórházakban.
- ★ Minden negyedik ember (24%) azonban úgy gondolja, hogy időnként vagy mindig elfogadható lenne ajándékot adni hivatalos személynek vagy köztisztviselőnek annak érdekében, hogy sürgős esetekben gyorsabb legyen az ügyintézés. Szlovákiában, Csehországban és Horvátországban az emberek több mint 50%-a legalább időnként elfogadhatónak tartaná, hogy ajándékot adjon vagy szívességet tegyen hivatalos személynek vagy köztisztviselőnek, hogy a sürgős kérelmekre gyorsabban reagáljanak. Ezzel szemben Svédországban, Máltán, Finnországban és Portugáliában az emberek 20%-a vagy még kevesebben gondolják így.
- ★ A 16 és 29 év közötti korosztályba tartozók 48%-a találná elfogadhatónak, hogy ajándékot adjon vagy szívességet tegyen, míg más korosztályokban nem éri el a 35%-ot ez az arány.

A korrupció érinti a Charta, az EJE és más nemzetközi emberi jogi eszközök szerinti alapvető jogokat. Különösen a törvény előtti egyenlőség és a megkülönböztetés tilalmának elvét (a Charta 20. és 21. cikke) sérti. A korrupció ágazattól függően – a foglalkoztatástól kezdve az egészségügyi ellátásig – más jogokat is sért.

AZ FRA 7. VÉLEMÉNYE

El kell ismerni, hogy összefüggés van a korrupció magas előfordulási, illetve elfogadási aránya és ennek az emberek alapvető jogaira gyakorolt hatása között, és ezzel a kérdéssel EU-szerte közvetlenül a közigazgatási szerveknek kell foglalkozniuk. Ez úgy történhet, hogy kiemelik a korrupció jogellenességét, valamint az emberek megfelelő ügyintézéshez és az ezzel kapcsolatos egyenlő bánásmóddhoz való jogát bizonyos kulcsfontosságú ágazatokban – például az egészségügyi ellátásban – dolgozó munkavállalókra összpontosítva, ahol magas a korrupció előfordulási aránya, valamint a lakosság bizonyos csoportjaira, például a fiatalokra koncentrálva, akiknek a körében a jelek szerint nagyobb a megvesztegetés bizonyos formáinak elfogadottsága.

Azon tagállamok esetében, ahol a felmérés szerint általánosabb lehet a korrupció előfordulása vagy elfogadása, a kormányzati szerveknek a civil társadalom támogatásával mindent meg kell tenniük az arányok csökkentése érdekében. Ennek egyik módja annak biztosítása, hogy az uniós pénzeszközök, különösen az európai strukturális és beruházási alapok folyósítása során a javasolt előfeltételek magukban foglalják az Európai Unió Alapjogi Chartájának a megfelelő ügyintézéshez való jogról szóló 41. cikkére való hivatkozást. Ezt az illetékes uniós szerveknek, úgymint a Számvevőszéknek és az Európai Csalás Elleni Hivatalnak (OLAF) rendszeresen ellenőrizniük kell.

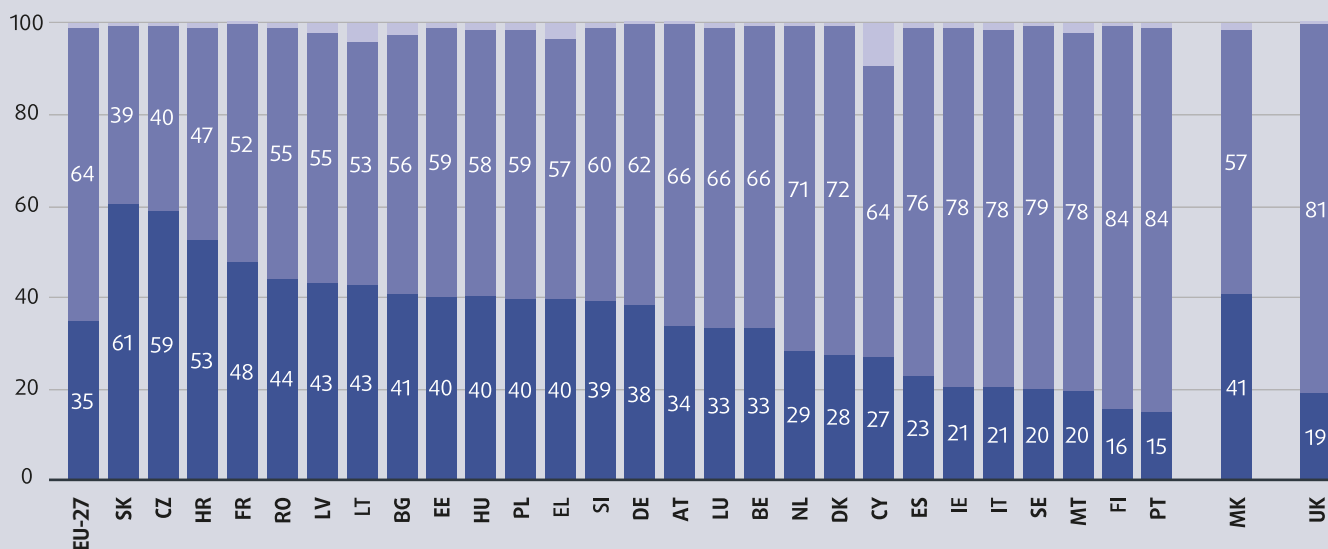
Mivel a korrupció az alapvető jogok érvényesítésének jelentős rendszerszintű akadályát képezi, az új európai jogállamisági mechanizmus részeként az ellenőrzés állandó szempontjává kell válnia – megbízható és összehasonlítható bizonyítékok alapján. Ez támogatással szolgálhat az EU számára a korrupció elleni küzdelemmel foglalkozó, már létező szervek, különösen az Európa Tanács Korrupció Elleni Államok Csoportjának (GRECO) munkájához kapcsolódó feladatához.

A korrupció a gyakorlatban leginkább a szociális jogokat érinti. Az egészségügyi ágazaton belüli korrupció a legmagasabb szintű egészséghez való, mindenkit megillető jogot (a Charta 35. cikke) érinti. Az oktatási ágazatban az oktatáshoz való jog (a Charta 14. cikke) érintett. Az igazságszolgáltatási ágazaton belüli korrupció pedig a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot sérti (a Charta 47. cikke), amely döntő szerepet játszik az összes többi emberi jog érvényesítésében és a büntetlenség megakadályozásában. A független igazságszolgáltatás hiánya továbbá növeli a közintézmények iránti bizalmatlanságot, ami aláássa a jogállamiság és a demokrácia tiszteletét.

„A kórházakban dolgozó orvosok mindig ajándékot várnak el azért, hogy jobban törődjenek az emberrel.”

(16–29 év közötti férfi, felmérésben részt vevő válaszadó, Ciprus)

7. ÁBRA: AZZAL KAPCSOLATOS VÉLEMÉNYEK, HOGY ELFOGADHATÓ-E, HOGY AZ EMBEREK SÜRGŐS ESETBEN AJÁNDÉKOT ADJANAK VAGY SZÍVESSÉGET TEGYENEK HIVATALOS SZEMÉLYNEK VAGY KÖZTISZTVISELŐNEK, ORSZÁGOK SZERINT (%)

- Időnként vagy mindig elfogadható
- Soha nem fogadható el
- Nem tudja vagy nem szeretne nyilatkozni

Forrás: FRA, 2019. évi alapjogi felmérés [Adatgyűjtés a következőkkel együttműködésben: CBS (NL), CTIE (LU) és Statisztikai Intézet (AT)]

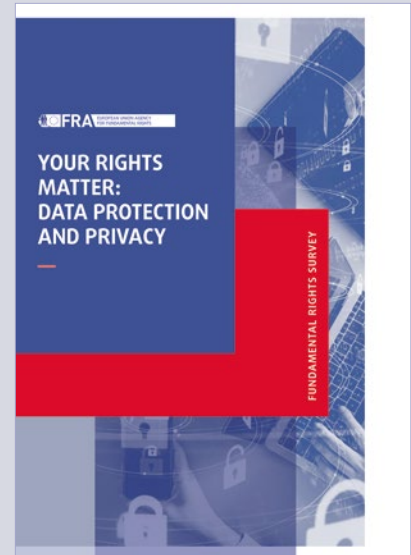
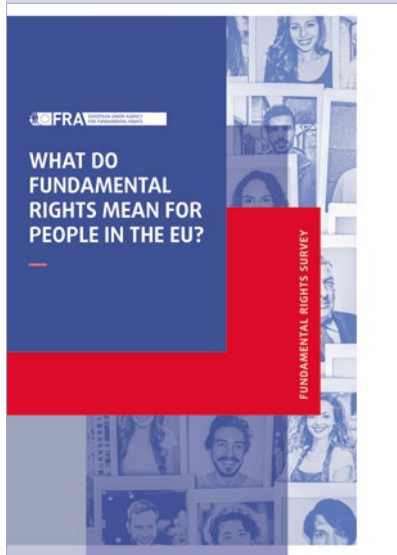

Megjegyzés:

Az összes válaszadóból az EU-27-ben, az Egyesült Királyságban és Észak-Macedóniában (n = 34 948); súlyozott eredmények.

Ez az összefoglaló az FRA által az alapjogi felmérésről készített első jelentés legfontosabb megállapításait mutatja be. Az FRA számos egyéb kiadványa ismerteti a felmérés kiválasztott eredményeit. Ezek az FRA honlapján érhetők el.

EUROPEAN UNION AGENCY
FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

ALAPVETŐ JOGAID ELŐMOZDÍTÁSA ÉS VÉDELME AZ EU EGÉSZ TERÜLETÉN

Ez az összefoglaló az FRA által az alapjogi felméréséről készített első jelentés legfontosabb meglátásait mutatja be. A felmérés során mintegy 35 000 embertől gyűjtöttek adatokat számos, az emberi jogokra különböző mértékben kiterjedő kérdéssel kapcsolatos tapasztalataikról, észrevételeikről és véleményeikről.

Az összefoglaló a következőkre vonatkozó megállapításokat helyezi a középpontba: a válaszadók emberi, illetve alapvető jogokkal kapcsolatos véleményei; az emberi jogok érvényesülésének pillérét alkotó demokratikus társadalmak működésével kapcsolatos nézeteik és észrevételeik; valamint a közszolgáltatásokkal kapcsolatos gondolataik és a velük való együttműködésük, amely szolgáltatásoknak feladata az emberi jogi jogszabályok érvényesítése és az emberek jogainak védelme.

Egyenlőség

A hátrányos megkülönböztetés-tilalma

Az igazságszolgáltatáshoz való jog

Jogállamiság

Az Európai Unió Alapjogi
Hivatala

SUSTAINABLE
DEVELOPMENT GOALS

FRA – AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI ÜGYNÖKSÉGE

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Bécs – Ausztria

Tel. +43 158030-0 – Fax +43 158030-699

fra.europa.eu

facebook.com/fundamentalrights

twitter.com/EURightsAgency

linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency

Az Európai Unió
Kiadóhivatala